

Wymagania edukacyjne z historii

Rok szkolny 2025/2026

Przedmiot:	<i>historia</i>
Klasy:	<i>4 i</i>
Nauczyciele uczący:	<i>mgr Kinga Kamińska</i>
Poziom:	<i>Poziom podstawowy</i>
Program nauczania:	<i>Robert Śniegocki, Poznać przeszłość. Program nauczania historii dla liceum i technikum w zakresie podstawowym</i>
Podręcznik:	<i>J. Kłaczko, A. Łaszkiewicz, S. Roszak, Poznać przeszłość 3, Zakres podstawowy. Wyd. NOWA ERA Nr dopuszczenia: 1150/3/2024</i>

Poziom wymagań	Ocena	Wymagania na ocenę śródroczną
Koniecznych	2	<p>Uczeń wykazuje spore luki w wiadomościach objętych programem, ale jest w stanie je uzupełnić.</p> <p>Przy pomocy nauczyciela wykonuje zadania związane z umiejętnościami określonymi w podstawie programowej.</p> <p>Uczeń przy pomocy nauczyciela potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> *wymienić najważniejsze fakty historyczne i umiejscowić je w czasie (podać datę) i przestrzeni (zaznaczyć na mapie) <p>Jest mało aktywny na lekcji</p>
Podstawowych	3	<p>Uczeń wykazuje przeciętne opanowanie materiału przewidzianego programem. Jego wiedza jest wyrywkowa i fragmentaryczna.</p> <p><u>Uczeń potrafi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> *opisać: najważniejsze wydarzenia, genezę i przebieg zdarzeń, ale nie potrafi połączyć je w związki przyczynowo – skutkowe *ocenić zjawiska wywierające wpływ na rozwój ludzkości *przy pomocy nauczyciela poprawnie wykonuje zadania *samodzielnie interpretuje źródła *buduje krótką narrację historyczną
Rozszerzających	4	<p>Uczeń ma niewielkie braki w zakresie wiedzy.</p> <p><u>Uczeń potrafi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> *dokonać analizy źródeł historycznych *porównać informacje i wartościować je w celu wyjaśnienia problemu *dokonać syntezy historycznej *formułować wnioski i własne oceny *opisać wydarzenia ukazując związki między faktami; wskazać przyczyny, następstwa i skutki wydarzeń i zależności między nimi *ukazać różne aspekty procesu historycznego <p>Jest aktywny podczas zajęć lekcyjnych</p>
Dopełniających	5	<p>Uczeń opanował wiadomości i umiejętności objęte podstawą programową, wykazuje zainteresowanie przedmiotem.</p> <p><u>Uczeń potrafi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> *samodzielnie przedstawić i ocenić wybrane problemy historyczne *przedstawić najważniejsze informacje oraz opinie(oceny) różniące się między sobą *sformułować wnioski i własną ocenę; uzasadnić swoje stanowisko *ocenić przydatność źródeł do rekonstrukcji wydarzeń historycznych *rozwijać umiejętności korelacji między przedmiotowej (religia, etyka, język polski) <p>Jest aktywny na lekcji oraz uczestniczy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych</p>
	6	<p>Uczeń może otrzymać ocenę celującą gdy:</p> <ul style="list-style-type: none"> *Prezentuje rozległą wiedzę historyczną * Przygotowuje prace dodatkowe, jest twórczy i aktywny *Wykorzystuje wiedzę w nowych sytuacjach poznawczych, wyciąga wnioski w odniesieniu do nowych treści, potrafi samodzielnie formułować pytania i rozwiązywać problemy *Jest krytyczny, używa odpowiedniej argumentacji *Samodzielnie analizuje i interpretuje teksty źródłowe *Swobodnie posługuje się bazą pojęciową przedmiotu, wypowiedzi ustne i pisemne charakteryzują się wzorowym językiem, wnioski formułowane przez ucznia są przemyślane i oryginalne *Potrafi selekcjonować i hierarchizować nabytą wiedzę *Samodzielnie i twórczo rozwija swoje zainteresowania *Bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych

Działy:	Realizowane treści, zgodne z „Podstawą programową...” MEiN <u>Uczeń:</u>
I. Świat w okresie międzywojennym	<ul style="list-style-type: none"> * analizuje cywilizacyjne i kulturowe następstwa wojny; ocenia straty wojenne, wylicza społeczne i gospodarcze następstwa wojny; * przedstawia postanowienia traktatu wersalskiego; charakteryzuje słabe strony ładu wersalskiego; * charakteryzuje cele Ligi Narodów; * wyjaśnia znaczenie układów z Rapallo i Locarno dla ładu międzynarodowego * charakteryzuje wielki kryzys gospodarczy; * rozpoznaje dorobek okresu międzywojennego w dziedzinie kultury i nauki. * wyjaśnia genezę powstania państwa sowieckiego i charakteryzuje jego politykę wewnętrzną i zagraniczną w okresie międzywojennym; * wyjaśnia genezę faszyzmu i charakteryzuje faszystowskie Włochy; * charakteryzuje drogę Hitlera do władzy w Niemczech; * charakteryzuje politykę wewnętrzną i zagraniczną III Rzeszy w latach trzydziestych * porównuje funkcjonowanie aparatu terroru w ZSRS i III Rzeszy. * przedstawia ideologiczne, polityczne i gospodarcze przyczyny wybuchu II wojny światowej; * wyjaśnia wpływ polityki hitlerowskich Niemiec na rozbijanie systemu wersalskiego; * charakteryzuje politykę appeasementu; * wyjaśnia genezę paktu Ribbentrop-Mołotow i przedstawia jego postanowienia.
II. II Rzeczpospolita	<ul style="list-style-type: none"> * analizuje proces formowania się centralnego ośrodka władzy państwowej (od październikowej deklaracji Rady Regencyjnej do małej konstytucji z 1919 r.); * przedstawia postanowienia konferencji pokojowej w Paryżu dotyczące Polski; * charakteryzuje proces kształtowania się polskiej granicy z Niemcami, z uwzględnieniem powstania wielkopolskiego, powstań śląskich i plebiscytów; * charakteryzuje proces kształtowania się polskiej granicy wschodniej, ze szczególnym uwzględnieniem wojny polsko-bolszewickiej; * porównuje kształt terytorialny I i II Rzeczypospolitej. * charakteryzuje ustrój polityczny II Rzeczypospolitej na podstawie konstytucji marcowej z 1921 r., * wyjaśnia przyczyny przewrotu majowego, charakteryzuje jego przebieg oraz ocenia skutki ustrojowe (nowela sierpniowa, konstytucja kwietniowa z 1935 r.) * ocenia wpływ Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego oraz innych polityków na kształt II Rzeczypospolitej; porównuje ich wizje Polski; * charakteryzuje życie polityczne w Polsce w czasie rządów sanacyjnych; * ocenia rolę wybitnych postaci w odbudowie niepodległej Polski i kształtowaniu jej ustroju; * zestawia najważniejsze wydarzenia z dziejów Polski, Europy i świata w okresie międzywojennym. * charakteryzuje skalę i skutki wojennych zniszczeń, uwzględniając zaborowe „dziedzictwo”; * charakteryzuje strukturę społeczeństwa II Rzeczypospolitej, uwzględniając jego wielonarodowy, wielokulturowy i wieloreligijny charakter; * przedstawia i ocenia dokonania pierwszych lat odbudowy (m.in. reformy Władysława Grabskiego i unifikację państwa); * omawia skutki światowego kryzysu gospodarczego na ziemiach polskich; * rozpoznaje osiągnięcia w dziedzinie kultury i nauki z okresu II Rzeczypospolitej oraz ich twórców; * charakteryzuje różnicowanie kulturowe II Rzeczypospolitej.

Wymagania na ocenę roczną: wymagania śródroczne + treści z działów III - IV

Działy:	Realizowane treści, zgodne z „Podstawą programową...” MEiN <u>Uczeń:</u>
III. II wojna światowa	<ul style="list-style-type: none"> * charakteryzuje położenie międzynarodowe Polski w przededniu wybuchu II wojny światowej; * wyjaśnia cele wojenne hitlerowskich Niemiec i ZSRS; * charakteryzuje etapy wojny obronnej, podaje przykłady bohaterstwa obrońców, w tym: Westerplatte, Poczty Polskiej, Mokrej, Wizny, bitwy nad Bzurą, Warszawy, Kocka i zbrodni wojennych dokonanych przez agresorów, w tym w: Wieluniu, Bydgoszczy, Katowicach, Grodnie; * przedstawia podział ziem polskich między okupantów; wskazuje przykłady współpracy między nimi; * wyjaśnia znaczenie powołania polskich władz państwowych i sił zbrojnych na uchodźstwie; * wyjaśnia przyczyny przegranej przez Polskę wojny obronnej. * omawia współpracę hitlerowskich Niemiec i ZSRS w latach 1939–1941;

	<ul style="list-style-type: none"> * charakteryzuje etapy agresji i aneksji obu totalitarnych mocarstw; * sytuuje w czasie i przestrzeni przełomowe wydarzenia II wojny światowej (polityczne i militarne); * charakteryzuje politykę hitlerowskich Niemiec na terenach okupowanej Europy; * wyjaśnia przyczyny klęski państw Osi; * opisuje uwarunkowania militarne i polityczne konferencji Wielkiej Trójki (Teheran, Jalta, Poczdam) i przedstawia ich ustalenia.
IV. POLACY PODCZAS II WOJNY ŚWIATOWEJ	<ul style="list-style-type: none"> *przedstawia prawno-ustrojowe regulacje okupacyjnych władz, dotyczące terytorium państwa polskiego i zamieszkującej tam ludności; *przedstawia realia życia codziennego w okupowanej Polsce; *wymienia i charakteryzuje przykłady największych zbrodni niemieckich i sowieckich (m.in. Auschwitz, Palmiry, Piaśnica, Ponary, Katyń, Miednoje, Charków); * porównuje system sowieckich i niemieckich obozów pracy, obozów koncentracyjnych oraz obozów zagłady; omawia kwestie deportacji i wysiedleń ludności oraz jej planowanego wyniszczenia; * wyjaśnia przyczyny i rozmiary konfliktu polsko-ukraińskiego, w tym ludobójstwa ludności polskiej na Wołyniu i w Małopolsce Wschodniej; * charakteryzuje postawy polskiego społeczeństwa wobec polityki okupantów oraz wymienia przykłady heroizmu Polaków, w tym: Witolda Pileckiego, Maksymiliana Marii Kolbego; *wyjaśnia i omawia sposoby upamiętnienia zbrodni obu okupantów oraz heroizm Polaków na przykładzie: a) Muzeum Powstania Warszawskiego, b) Państwowego Muzeum Auschwitz- -Birkenau w Oświęcimiu, c) Polskiego Cmentarza Wojennego w Katyniu. *przedstawia ideologiczne podstawy eksterminacji Żydów oraz innych grup etnicznych i społecznych, prowadzonej przez Niemcy hitlerowskie; * charakteryzuje etapy eksterminacji Żydów (dyskryminacja, stygmatyzacja, izolacja, zagłada); *rozpoznaje główne miejsca eksterminacji Żydów polskich i europejskich oraz innych grup etnicznych i społecznych na terenie Polski i Europy Środkowo- -Wschodniej (w tym: Auschwitz- -Birkenau, Treblinka, Sobibór, Babi Jar). * opisuje postawy ludności żydowskiej wobec Holokaustu, z uwzględnieniem powstania w getcie warszawskim; * charakteryzuje postawy społeczeństwa polskiego i społeczności międzynarodowej wobec Holokaustu, z uwzględnieniem „sprawiedliwych”, na przykładzie Ireny Sendlerowej, Antoniny i Jana Żabińskich oraz rodziny Ulmów * omawia działalność rządu Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie; * ocenia znaczenie układu Sikorski-Majski dla obywateli polskich, znajdujących się pod okupacją sowiecką; * przedstawia przykłady bohaterstwa żołnierzy polskich na frontach II wojny światowej, w tym: bitwę o Narvik, bitwę o Anglę, bitwę pod Tobrukiem, bitwę o Monte Cassino, bitwę pod Falaise, bitwę o Arnhem, bitwę o Kołobrzeg, bitwę o Brede; * analizuje politykę mocarstw wobec sprawy polskiej w czasie II wojny światowej; *charakteryzuje organizację i cele Polskiego Państwa Podziemnego; *charakteryzuje polityczną i militarną działalność Armii Krajowej oraz Narodowych Sił Zbrojnych i Batalionów Chłopskich; wskazuje różne formy oporu wobec okupantów; * wyjaśnia uwarunkowania akcji „Burza”; *charakteryzuje powstanie warszawskie (uwarunkowania polityczne, przebieg walk, następstwa powstania, postawę aliantów i Związku Sowieckiego); *zestawia najważniejsze wydarzenia z dziejów Polski w okresie II wojny światowej z wydarzeniami w Europie i na świecie.

W przypadku uczniów o specyficznych potrzebach edukacyjnych nauczyciel dostosowuje kryteria ocen do możliwości ucznia na podstawie opinii Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej.

Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych

forma	uszczegółowienie
sprawdzian/test	<ul style="list-style-type: none"> *sprawdzenie znajomości treści programowych z kolejnych działów tematycznych *kontrola stopnia opanowania nabytych przez ucznia umiejętności w zakresie przedmiotu *umiejętność formułowania wypowiedzi na piśmie *zapowiadany z tygodniowym wyprzedzeniem

kartkówka	<ul style="list-style-type: none"> *sprawdzenie znajomości treści programowych z 3 ostatnich lekcji *kontrola stopnia opanowania nabytych przez ucznia umiejętności w zakresie przedmiotu *umiejętność formułowania wypowiedzi na piśmie *może być niezapowiedziana
praca oparta o analizę źródeł	<ul style="list-style-type: none"> *sprawdzenie umiejętności pracy ucznia z materiałem źródłowym (np. tekst źródłowy, tabele, wykresy, schematy, mapy), a w szczególności poprawną jego charakterystykę i interpretację oraz właściwe formułowanie odpowiedzi na dotyczące go pytania *kontrola biegłości rozumienia genezy, przebiegu i skutków wydarzeń historycznych; umiejętność logicznego formułowania wniosków oraz uzasadniania własnego stanowiska *kontrola stopnia opanowania przez ucznia wiadomości i umiejętności poznanych na lekcjach i nabytych w toku pracy własnej oraz kontrola zdolności ich zastosowania do rozwiązywania zadań i ćwiczeń praktycznych
odpowiedź ustna	<ul style="list-style-type: none"> * sprawdzenie wiedzy i umiejętności w zakresie przewidzianym P P oraz wymaganiami edukacyjnymi *obejmuje zakres materiału dotyczący całości przerabianego aktualnie działu tematycznego *przeprowadzana na lekcjach bieżących i powtórzeniowych
aktywność	<ul style="list-style-type: none"> *sprawdzenie zaangażowania ucznia w przebieg procesu dydaktycznego podczas zajęć lekcyjnych (praca indywidualna, pod kierunkiem nauczyciela, praca grupowa)
zadanie domowe/samodzielna praca pozalekcyjna	<ul style="list-style-type: none"> *określenie zdolności ucznia do samodzielnego i twórczego korzystania z różnych, pozaszkolnych informacji oraz środków multimedialnych *ocena zdolności ucznia w zakresie zastosowania przez niego wiedzy i umiejętności nabytych w toku procesu dydaktycznego oraz pozalekcyjnej i pozaszkolnej pracy własnej
udział w konkursach przedmiotowych i tematycznych	<ul style="list-style-type: none"> *ocena pracy dodatkowej wykonanej przez ucznia w zakresie przewidzianym P P lub wykraczającej poza ten zakres *reprezentowanie szkoły na zewnątrz